

2 CENTESIMI

2 HELLER

OMNIBUS

Prechodnja na Monarhiju
cena 4 K za 3 meseca.
Početni broj 2 para.
Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.
Abbonamenti für die
Monarchie: Vierteljahrs
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

Za vršenje objava u
Monom oglašavateljski plaće
za svaki red 9 para.
Najmanja pristoba 30 p.
Per le inserzioni d'affari
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.
Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die kleinste Taxe 30 h.

Izrazi svaki dan osim nedjelje i svatka
u 11 ura prije podne. Eine opat giorno eccettuato le dom-
niche e feste alle 11 un. Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vorelting.

Uprava i uredništvo -- Amministrazione e redazione -- Administration und Redaktion: Tinkara LAGNJA i dr., PULA -- Via Giuffa br. 1.

NOTIZIE.

Locali.

Un furto nell'Arsenale.

Ier' altro avvenne nell'edificio della direzione dell'Arsenale un furto. Un individuo sinora non eruito scassò la piccola cassa nella stanza del vicedirettore dell'Arsenale e rubò cosa ne trovò, tentò inoltre di aprire anche la grande cassa Wertheim, che si trova nella medesima stanza, però senza successo. È inviata una severa inchiesta da parte delle autorità civili e militari per eruire il ladro, che deve conoscere bene le condizioni, dovendo prima procurarsi la chiave dell'edificio, che si trova nella stanza d'ispezione, poi entrare nella stanza dell'aiutante dove prese la chiave dell'appartamento del direttore sostituto. La sera del martedì era tutto in ordine alla mattina però un'ordinanza trovò la stanza del direttore sostituto in gran disordine.

Per Kocjan.

Nicolò Kocjan, d'anni 26, pertinente ad Omisalj (isola Veglia) addetto quale ordinanza all'Arsenale, calunniò i gendarmi Pedersoli e Bolović. Chiamato ieri a rispondere al giudizio per alcune sue espressioni, le quali si mostrarono infondate fu condannato a 7 giorni d'arresto.

Ferto.

Nell'abitazione di S. Codanovich, abitante in via Giovin N. 11 entrarono durante la sua assenza sconosciuti e rubarono vestitari del valore di Cor. 20.

Notizie di polizia.

I cecchieri A. Balde, E. Sinigoj e J. Runko furono denunciati per aver lasciato i veicoli e cavalli senza sorveglianza.

— Lodovico M., fu arrestato per aver commesso eccessi notturni.

— Il bracciante Antonio Z. fu arrestato totalmente ubriaco.

Varie.

La novità iz Serbis. — L'azione del Governo. — Cambiamento della costituzione. — Preparativi.

In Serbia vi fu questi giorni una grande nervosità e fermento. Il linguaggio della stampa viennese che nella settimana scorsa aveva assunto un contegno minaccioso aveva provocato un grande malcontento. La notizia poi riportata da un giornale secondo la quale la Monarchia avrebbe ricevuto il permesso dalle potenze d'occupare il piccolo regno fece enorme impressione. Però questa notizia si mostrò infondata e a proposito il «Novoje Vremja» osserva, che in caso d'un'occupazione volontaria da tutto il mondo accorrebbero in aiuto del popolo serbo e che anche il Governo russo sarebbe costretto dall'opinione pubblica di intervenire e non permettere l'occupazione d'uno Stato slavo. — Questi giorni doveva aver luogo un comizio di protesta contro la persecuzione dei Serbi in Croazia. Però all'ultimo momento fu proibito dal Governo. Con ciò il Governo dimostrò che ad osta all'eccezione che perdura, tutt'ora, desidera mantenere la pace ed è padrone della situazione. — Alla Skupština il deputato vecchio radicale Rokić fece la proposta di cambiare alcune disposizioni

dell'attuale costituzione del 1903 e precisamente l'ordine elettorale e la sede della capitale. L'eventualità del trasporto della capitale nell'interno fu più volte discussa ed è sicuro, che in caso di una dichiarazione di guerra Belgrado non potrebbe essere difesa. — I due partiti radicali si sono accordati per la ricomposizione dell'attuale ministero. La Skupština approvò 11 milioni per gli armamenti.

Contro il partito socialista nazionale czecho.

A Praga furono praticate lunedì perquisizioni nelle abitazioni dei deputati Choc, Slama, Buřival e Kleřad e nella redazione del giornale «Česko Slovo», nonché presso altri raguardevoli capi del partito socialista nazionale czecho.

Tutti ricordano le persecuzioni del Governo austriaco contro l'«Omladina» ed il processo contro il dep. Sokol e comp. Ora pare che si tratti di nuovo d'un simile caso col quale il Governo voglia procedere contro il partito socialista nazionale czecho, il quale si distinse nella lotta contro il Governo. Il partito proclamò nell'ultimo tempo il boicottaggio contro tutto cos'è tedesco e va sempre più acquistando terreno nella classe operaia. Il ministro barone de Bierneth, che si mostrò tanto avverso agli Czechi ordinò personalmente queste misure. Si dice che furono sequestrati importanti carteggi e documenti e che avvieranno molte istruttorie e verranno ordinati degli arresti.

Il denaro montenegrino proibito.

Il Montenegro non ha una propria valuta, ma nel paese circolano varie monete, più di tutto austriache, la qual valuta viene anche usata dal Governo. Nell'ultimo tempo però il Montenegro fece coniare a Vienna monete da 10 e 20 centesimi, precise alle austriache e per la lega e per l'esteriore, però collo stemma montenegrino. E progettato anche il conio di monete di argento nella lega usata dalla «convenzione latina». Le monete di nichel, circolano molto al nostro confine. Ora il Governo emanò un'ordinanza colla quale proibisce l'accettazione di tali monete da parte delle casse ed uffici.

Un concerto sloveno a Trieste per i danneggiati del terremoto in Italia.

La «Glasbena Matica» darà a Trieste un grande concerto a favore dei superstiti del terremoto in Sicilia e Calabria. Verrà eseguito un oratorio del composita Perosi.

Le foreste del conte Esterhazy.

La famiglia dei conti Esterhazy possiede la cinquantesima parte del suolo di tutta l'Ungheria. Le sole foreste e ciò nell'Ungheria occidentale occupano la superficie di 110.000 jugeri. Fin'ora la maggior parte veniva data in affitto. Però la direzione forestale annunzia che d'ora innanzi amministrerà tutto per proprio conto.

Due bastimenti affondati.

Presso Gibilterra il vapore olandese «Australia» cozzò con un'altro bastimento del quale non si conosce il nome ed affondarono ambedue. Trenta persone mancano. Una parte dell'equipaggio dell'«Australia» si salvò a nuoto.

HRVATSKA STRANA.

VIESTI.

Mjestne.

Njemstvo u Istri.

Ovo zadnje vrijeme opala se osobito i sistematskom prodiranje njemstva na jug. To prodiranje zbiva se, podupirano od vlade. Glavno sredstvo suka njihova prodiranja jesu razni Kurorzi i podupiranje prometa stranaca, koje za sobom dovajda doseljivanje, te zahtjeve tih doseljenika za školam i drugim sredstvima njihova širenja. U zadnje doba djelovanje postaje intenzivnije pomoću dvaju njemskih društava za njihovo širenje i to «Schulverein» i «Südmarka». «Südmark» već djeluje u Opatiji, Lovrani, Cigalun, Porto Rose, Puli i drugdje, a sada je počeo i «Schulverein», te su nedavno osnovane podružnice u Puli, Opatiji i Lovrani. Njemci su već razasuli po Istri svoje oaze raznim hospicima, kupalištima, kurortima i slično, a sada idu napried. Svi znamo kako su došli u Opatiju i u kakvoj je can pogibelji za nas. Brioni su njihovi, sada su okrenuli počinu na Cigale i Lovran, a već zašiu i u Medulin i u Sanjejan i Porto Rose. Nego oni su svjestni svoje sile i ne taje svojih osnova, već govore jasno, da moraju postati gospodari na našem moru. Država im pak u svemu ide na ruku. U Puli im uzdržava počku školu sa 12 razreda i žensku ove godine otvorenu. Izim toga gimnaziju i realnu, ne računajuć škole mornarice. U Opatiji obistoju počka škola Schulverzin, i eto opet država da plaća učitelje, koji na toj školi djeluju. Dok za nas nema dovoljno učitelja, već mora Družba, da iste namjesti i plaća, kao što se je dogodilo u Lovrani. Obratno nego pri njemskim školama. U Lovranu se otvara škola, k tome i učiteljski njemski dom. Za te pak škole država hoće da namjesti sada posebnog školskog nadzornika. I tako njemstvo koje je dosejleno i koje brzi jedva nekoliko tisuća šitelja, to njemstvo uživa više prava, nego autohtono hrvatsko pučanstvo u Istri.

Ples «Čitaonice».

Većeras je u 9 sati ples «Čitaonice». Pristup imadu samo članovi i pozvani. Ulanica je za članove K 1, za nečlanove K 2.

Senzacionalne zaruke.

Za svatbu, koja će biti kako već jučer javismo u sobotu na 9 sati u večer, zanimanje raste sve to više i više. Iz svih strana svieta prijavili se znanici i rođjaci, te najvili svoj dolazak. Uprajnojem sve članove naše «fameje». Za si poziv, ako ga nisu još dobili, prikrinke.

Mladence blagoslovitli će nama svima dobro poznati i obljubljeni pater Vojska.

Roko Mikogilović.

Sinoć u 10 sati umro je Roko Mikogilović radnik u Arsenalu iz Valdebeke.

Ples podčastnika puljske poseade.

U nedjelju 21. ov. mj. u 7½ sati na večer priređuju podčastnici ovdješnje poseade pokladni plesni vjenčak u prostorijama «Hotel Belvedere». Oficije od šetnje. Pristup imadu samo pozvani.

Zvieri u ljudskoj spodebi.

Jučer je bio prijavljen neki Feltinger, degenerirani stvor, već više puta osudjen,

da je napastovao djevojčice koje su prolažile u školu odurnim predlozima. Već bi bilo vrijeme da se s tom osobom obrachuna i pošalje iz Pule.

— U noći od subote na nedjelju dva Čozota sa jednog bragoca namamili na lađu 2 djevojčice, jednu od 12, a drugu od 13 godina obećavši im, da će im dati beskota. Male pričnu, da je onu od 12 god. spolno upotrebio gospodar broda, davši joj iz toga 6 kruna. Čozoti su bili upšeni, kada su izšli na kraj, buduće je nastalo pitanje, da li ih se može upaiti na njihovom brodu, koje je međutim riješeno, buduće se je isti nalazio u teritorijalnim vodama.

Neznadana smrt.

U utorku u jutro najdena je u svom stinu mrtva Ivanica Turković. Pokojnica ostavlja za sobom troje neke djece bez obskrbe.

Razne.

Izbori u Grožnjanu. Prekjučer su bili obćinski izbori u Grožnjanu, te je poslie žestoke borbe pobjedila talijanska stranka. Jučer su bili izbori za drugo tjelo gdje je borba najžešća.

Predstava «Balkanska Carica» u Južnoj Americi.

U gradskom kazalištu u Punta Arenas predstavljala se je prošlog mjeseca «Balkanska Carica» od kuzaja Nikole. Kazalište je bilo dubokom puno hrvatske publike. Za odmora udarno je tamburaški zbor, koji je bio burno akklamiran. Tako je naša napredna kolonija u Punta Arenas doživlja i predstavu srbakog komada.

Odvjetnička komora za Bosnu.

U Sarajevu se je konstituirala odvjetnička komora za Bosnu i Hercegovinu izabravši za predsjednika Dr. B. Fischeza. U odbor su izabrani od Hrvata: Dr. Mazi, Dr. Mandić, Dr. Pilar i Dr. Sunarević.

Zabava «Hrvatske Čitaonice».

Pišu nam iz Lovrana: Prošlog utorka priređila je naša čitaonica u velikoj dvorani kavane «Adria» sjajni ples sa tombolom i prodajom cvieća na korist ovdješnje siromašne školske djece. Zabava je izpala iznad svatijeg otečevanja, premda su naši domaći samozvani talijani učinili sve moguće, i odvračali i mišji i prietili, samo da do zabave ne dođe. Raztrubili su po Lovranu, da su misionari zbrabnili svaki ples, dok su oni ovdje. Poslali Dr. Loewa, da zatraši generala Grasers, nek ne daje dvoranu, jer će doći sami kontadini i nabrukanim copulama i poderati mu palquette. (Vidite vi izvanjski kako vsu liepo trajuju vaši talijani!) Zaprietili su najmitelju kavane, da će te večeri biti velika burava i njemu su prozori porazbijani. Sve nije pomoglo. Hrvati su jamčili svim svojim imanjem za mir i poredak i za svaku možebitnu štetu. A drugi dan naši poprdili ostali su kao trubili, kad su slučajni iz utjeju najmitelja kavane, da se je on začudio, kad mjestie seljaka, stala dolaziti sama gospoda u frakovima i cilindrima i gospođe u sjajnim toaletama. Pa da im je na to u lošoj talijantini prišapnuo: «Signori! altra folta, prima di parlar de zoccoli de vostri contadini, guardar un poco le scarpe de vostri fratelli Chicotti, che essere pieno il porto». Na to da su naši talijani stisnuli rep i rekli: ti vrazji Hrvati su se

počeli i ovde buditi, a da će bit od nas, kada se probude? Pak da su protestali i rekli, da će toga gospodina tožiti, jer da su oni zakoniti sinovi svojih lovranskih otaca, a ne čozotaka krv.

Na koncu izrazuje naša čitaonica svrdu hvalu svojoj ovoj gospodi iz Opatije, Voloskoga i od drugud, koji su se odazvali bratskom pozivu i tim doprinesli tako sjajnom izpadku naše zabave, kakve još nije Lovran doživio. Hvala također i onoj gospodi talijanima, — pravim talijanima — koji su nas posjetili i time pokazali, da pravi talijan ne prezire hrvata, nego hoće s njim slogu i uzajamno poštovanje.

I materijalni je uspjeh nad svakim očekivanjem. Čist je prihod K 572.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR. Odgovorni urednik: Jerko Matulija.

Mali oglasnik.

Piccole notiziario.

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj Narodnoj Tiskari Laginja i drug. mogu se dobiti razne trgovačke i razpisničke knjižice uz jeftinu cijenu. 52

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša "Narodna Papirnica" za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i jnc školske potreboće, te sve knjige i tisaknice potrebne za konsumna društva. Prodavačima znanat poput. 52a

Predobjava!

Tekom ovoga mjeseca otvoriti će nova moderna velika trgovina gotovih odjela, svake vrsti rublja, manšeta, ovratnika, kravata, kovčega itd. itd. naša poznata tvrdka TRANFIĆ u ulici Giosuè Carducci broj 55.

Ovo je prva i do danas jedina naša tvrdka u ovom gradu, koja će se baviti trgovinom ove struke, te ju zato našim u gradu i okolici toplo preporučujemo.

Svoj k svome!

~~~~~

BUDILICA
18 cm visoka, sa dvije ruke i svakom položaju istučin strojem, 3 godišnje jamstvo (amortiz. K 2.00), 3 komada K 7.00; sa noć. svjetloćim kazalom K 3.50, 3 komada K 9.—
Poznatija izdavača ora, drapila, rublja i predmeta.
O. HEGERA sin
Vilinski trg 10. Opatija
Veliki listovi i cijenik na zahtjev besplatno i besplatno.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Sapun Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru je najbolji i najjeftiniji, zato trošite samo taj sapun.

Dužnost je svakog našeg trgovca da drži u svojoj trgovini samo Družbin sapun, a time će bez svoje štete doprinijeti probuđenju hrvatske svijesti u Istri.

Naručbe se šalju tvrdki
IVAN LENTIĆ, Milna (Dalmacija).

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dienice a Punt.

Plovitbeni red
vrijedi od 1. veljače 1909. do opoziva.
Pruga: Rijeka-Punat.

Svakl dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl dan osim nedjelje
po podne 5.40	odl.	VRJENAT	dol.	4.25
5.45	dol.	Krk	odl.	4.20
6.10	odl.	Glavotok	dol.	4.10
6.55	dol.	Malinska	odl.	3.35
7.—	odl.	Omisa]	dol.	3.30
7.30	dol.	Rijeka	odl.	2.50
7.40	odl.	—	dol.	2.40
8.25	dol.	—	odl.	1.55
8.30	odl.	—	dol.	1.40
9.30	dol.	—	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punat.

Utorak i Subota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Ponedjeljak i Petak
po podne 4.30	odl.	VRJENAT	dol.	4.—
5.30	dol.	Punat	odl.	6.50

Uvjeto pristajanje u Staro Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Ponedjeljak i Subota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Utorak i Petak
po podne 7.—	odl.	VRJENAT	dol.	4.—
7.30	dol.	Opatija	odl.	3.30
7.40	dol.	—	dol.	3.30
9.—	odl.	Beli	odl.	2.—
9.10	odl.	—	dol.	1.50
10.—	dol.	Merag	odl.	1.—
10.10	odl.	—	dol.	12.50
10.40	dol.	Krk	odl.	12.30
10.50	odl.	—	dol.	12.10
12.45	dol.	Rab	odl.	10.10
1.15	odl.	—	dol.	9.50
3.—	dol.	Veli Lošinj	odl.	8.05
3.19	odl.	—	dol.	7.10
4.—	dol.	NEREZINE	odl.	7.—

Uvjeto pristajanje u Sv. Martinu i Labinjama.
Kaznovatelstvo se pridržuje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.
Agencija na Rijeci kod L. Fakušića, Via Andrae 25.
PUNAT, dne 16. siječnja 1909.
RAVNATELJSTVO.

o o JEFTINO I BRZO. o o

CEDULJICE
za
sv. ispovjed i pričest
izdaje
NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
Via Giulia 1.
o o JEFTINO I BRZO. o o

Liment. Capsicil comp.
surrogat za
Pala-Kapeller Anvers.

AN' uno dell' acquisto di questa fidejussoria (intesa) assicurazione oceanica, che si può porre in tutto le imbarcazioni, al meglio dei vantaggi assicurativi, che si ottengono, si prega di scrivere al "Liment" Ferrovie del Adriatico, 10000 FRAZ. 00000.

lupanje prostore
u kerat
Družbe sv. Cir. i Met.

HOTEL IMPERIAL.
Danas i dnevno kratko gostovanje proslavljenog glumca
JACQUES PAUL
i njegove izvrstne družine izmedju kojih
FRANKL MOR,
neobična pojava XX. stoljeća.
Birani pristojni program. — Početak 8 sati na večer. — Ulaznina 1 K.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji upledaju sadržanih dionova jedan ili više po krana 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4%^o, čisto bez ikakvog odbitka.
Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odzaka, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odzak. uz odzak od 5 dana.
Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadržavalo uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—za sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana zatvorena.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje debitava publicke internacije.
Ravnateljstvo.

J. KOPAC

Šilbovan sa 3 srebrne kolajne
Gorici godine 1891, 1894, 1900.
Čestna diploma i statna kolajna u Vidmu godine 1903.
Statna kolajna i zaslužni križ u Rimu godine 1903.

Svijecarna na paru
J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča pred. svećenstvu, crkvenom starješinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijete za prijenos pečnoga voska. Kilogram po K 5.—. Za prijenos jamčim a K 2.00. Tamjan Myrrinae, Stryax, filijla i stakla za vjetno svjetlo po jeftinoj cijeni. Gg. trgovina preporučam svijete za pogrebe, za božično drve, vošteni svitci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene. Žuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišjoj dnevnoj cijeni.
Na zahtjev šaljem cijenik franco.

ULICA GIULIA Br. 1. **SVOJ K SVOMU!** **ULICA GIULIA Br. 1.**

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA I DR.,
Ulica Giulia 1. - PULA - Ulica Giulia 1.

Preporuča se za:
TISKARSKE, KNJIGOVEŽKE I GALANTERISKE RADNJE.
SOLIDNA IZRADBA PEČATA iz GUME.
Imade u zalih
TISKANICE I KNJIGE za P. N. OBČINE CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE, —
— POSUJILNICE I KONSUMNA DRUŽTVA, TRGOVAČKE KNJIGE, —
— PISANKE za ŠKOLE kao i sve PISAR-SKE i RISAR-SKE POTREBŠTINE. —

Brza podvorba. Cijeno umjereni.

Prodaja papira namalo i veliko.